

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ અદાલતમાં

પ્રથમ અપીલ નંબર ૪૦૮/૨૦૦૬

મંજૂરી અને હસ્તાક્ષર માટે :

માનનીય મુખ્ય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય	સહી / -
--	---------

=====

- ૧ શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવે છે? હા
- ૨ પત્રકારને મોકલવામાં આવે કે નહીં? હા
- ૩ શું ન્યાયમૂર્તિશ્રીઓ ચુકાદાની યોગ્ય નકલ જોવા માંગે છે? ના
- ૪ શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈ પણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે? ના
- ૫ શું આને સિવિલ જજને પરિપત્રિત કરવાનો રહેશે? ના

=====

ચમન હરજી રાઠોડ (મૃત્યુ પામેલ હોઈ કાનૂની વારસદારો અને પ્રતિનિધિઓ

દ્વારા)

વિરુદ્ધ

ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યુરન્સ કંપની લિમિટેડ અને અન્ય(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

શ્રી પી. આર. એમ. એલ. એસ. રાય, અપીલકર્તાઓના વકીલ.

શ્રી એચ. જી. મઝમુદાર, પ્રતિવાદી નંબર ૧ માટે વકીલ

રિસ્પોન્ડન્ટ માટે આપવામાં આવેલ નિયમ નંબર ૨-૩

=====

કોરમ:માનનીય મુખ્ય ન્યાયાધીશ શ્રી ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્યા

તારીખ:૨૩/૦૮/૨૦૧૪

સી એ વી જજમેન્ટ

૧. મોટર વાહન અધિનિયમ, ૧૯૮૮ની કલમ ૧૭૩ હેઠળની આ અપીલ દાવેદારોના કહેવા પર છે અને મોટર અકસ્માત દાવા ટ્રિબ્યુનલ [ઓક્સ.], જામનગર દ્વારા ૧૯૯૮ના એમ. એ. સી. પી. નંબર ૭૪૭માં ૨૪મી જૂન ૨૦૦૫ના રોજ પસાર કરાયેલા ચુકાદા સામે નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે, જેમાં

ડિસેમ્બર ૨૦૦૦ સુધી દાવો અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી વાર્ષિક ૯ ટકાના દરે વ્યાજ સાથે અને ત્યારબાદ વસૂલાતની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૬ ટકાના દરે રૂ.

૨. અસંતુષ્ટ હોવાને કારણે, દાવેદારો વૃદ્ધિ માટે વર્તમાન અપીલ સાથે આવ્યા છે.

૩. અહીં એ ઉલ્લેખ કરવો અયોગ્ય ન હોઈ શકે કે ઉપરોક્ત એવોર્ડ સામે ન તો માલિક, ન તો ડ્રાઈવર કે ન તો ઉદ્ધંધન કરનાર વાહનના વીમાદાતાએ એવોર્ડની ચોકસાઈને વિવાદિત કરતી કોઈ અપીલ અથવા ક્રોસ ઓબ્જેક્શન્સ દાખલ કરી નથી.તેથી, અકસ્માતની હકીકત, ઉદ્ધંધન કરનાર વાહનના ચાલકની બેદરકારી અને વીમાનું કવરેજ વિવાદમાં નથી.

૪. તેથી, આ અપીલમાં નક્કી કરવા માટેનો એકમાત્ર પ્રશ્ન માત્રાના સંદર્ભમાં છે.

૫. રેકૉર્ડ્સ પરથી એવું લાગે છે કે ૧૫ એપ્રિલ ૧૯૯૮ના રોજ બપોરે લગભગ ૧ વાગ્યે, વિરોધી નંબર ૧, ટ્રેક્ટર નંબર જીજે ૧ ૮૦૮૭ અને ટ્રોલી નંબર જીજે વી ૨૬૮૬ના ડ્રાઈવરની ઉતાવળ અને બેદરકારીને કારણે મૃતક ટ્રોલીમાંથી નીચે પડી ગયો હતો, પરિણામે તે ગંભીર રીતે ઘાયલ થયો હતો અને આખરે તેનું મૃત્યુ થયું હતું.

ક. મૃતકના માતા-પિતા અને બે ભાઈઓ દ્વારા દાવો-અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી કારણ કે તે કુંવારા હતા.નીચેની ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવી કે મૃતકની માસિક આવક રૂ. ૧૨૫૦/- એટલે કે વાર્ષિક રૂ. ૧૫,૦૦૦/- હતી.ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મૃતકની સંભવિત આવક વાર્ષિક રૂ.૨૨,૫૦૦ રૂપિયા હોવાનું માનવામાં આવતું હતું અને તે ૧૮ વર્ષનો અને અપરિણીત હોવાથી ટ્રિબ્યુનલે મૃતકના વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે બે તૃતીયાંશ કપાત કરવાનો નિર્ણય લીધો હતો.આમ, બે તૃતીયાંશ કપાત કરીને ટ્રિબ્યુનલ એવા નિષ્કર્ષ પર આવ્યું કે નિર્ભરતાનું વાર્ષિક ગુકસાન રૂ. ૭૫૦૦/- [રૂ. ૨૨,૫૦૦-રૂ. ૧૫,૦૦૦ = રૂ. ૭,૫૦૦] હશે.ત્યારબાદ, ટ્રિબ્યુનલે એ હકીકતને ધ્યાનમાં લીધા પછી કે મૃતકના પિતા ૪૭ વર્ષના હતા, જેને ટ્રિબ્યુનલે ૪૫ વર્ષ ગણાવ્યા હતા, અને આશ્રિતોની ઉંમરને જોઈને, ૧૨ નો ગુણક લાગુ કરવાનો નિર્ણય લીધો અને આમ, નિર્ભરતાના ગુકસાન માટે રૂ. ૯૦,૦૦૦/- ની રકમનો ચુકાદો આપ્યો.ટ્રિબ્યુનલે પરંપરાગત હેડ હેઠળ વધુ રકમ પણ આપી હતી અને આમ, નીચેની રકમ આપી હતી:

રૂ. ૯૦,૦૦૦-૦૦ ભવિષ્યની આવકની ખોટ

રૂ. ૫,૦૦૦-૦૦ સંપત્તિના ગુકસાન

રૂ. ૫,૦૦૦-૦૦ સંઘની ખોટ

રૂ. ૩,૦૦૦-૦૦ અંતિમ સંસ્કારનો ખર્ચ

રૂ. ૧૦૩,૦૦૦-૦૦ કુલ

૭. દાવેદાર-અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી રાયે આ અપીલના સમર્થનમાં ત્રણ મુદ્દાઓ લીધા છે. પ્રથમ, શ્રી રાય અનુસાર, પીડિત કુંવારા હોવાથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કાપવામાં આવેલા બે તૃતીયાંશને બદલે, મૃતકના વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે માત્ર અડધો ભાગ કાપવો જોઈતો હતો, અને ટ્રિબ્યુનલે વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે બે તૃતીયાંશ કાપવામાં કાયદાની નોંધપાત્ર ભૂલ કરી હતી. બીજું, શ્રી રાય અનુસાર, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા લાગુ કરાયેલ ૧૨ નો ગુણક પણ એટલો જ ખોટો છે જેટલો પીડિતની ઉંમર ૧૮ વર્ષની હતી, અને (૨૦૦૯) ૬ એસ. સી. સી. ૧૨૧ માં નોંધાયેલા સરલા વર્મા વિરુદ્ધ ડી. ટી. ડી. સી. ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણય અનુસાર, મૃતકની ઉંમર ૧૮ વર્ષની હોવાથી, ૧૮ નો ગુણક લાગુ થવો જોઈએ. અંતે, શ્રી રાયે દલીલ કરી હતી કે દાવો-અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી ૩૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૯ સુધી વાર્ષિક ૧૨ ટકાના દરે વ્યાજ આપવું જોઈએ અને ૧ જાન્યુઆરી, ૨૦૦૦થી વસૂલાત થાય ત્યાં સુધી વ્યાજનો દર ૯ ટકા હોવો જોઈએ.

૮. બીજી બાજુ, વીમા કંપની વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી મઝમુદારે ઉપરોક્ત દલીલો સામે વિરોધ કર્યો હતો અને દલીલ કરી હતી કે ગુણક

પીડિતાની માતાની ઉંમરના આધારે નક્કી થવો જોઈએ, મૃતકની ઉંમરના આધારે નહીં.

૯. પક્ષકારોના વિદ્વાન વકીલને સાંભળ્યા પછી અને રેકૉર્ડ પરની સામગ્રીને જોયા પછી, મને જાણવા મળ્યું કે મૃતક સ્વીકૃત રીતે હિન્દુ હતો, અને વારસાના હિન્દુ કાયદા અનુસાર, તેની માતા એકમાત્ર વારસદાર છે, અને તેથી, તેની માતાના કહેવા પર દાવો-અરજી માત્ર જાળવી શકાય છે અને પિતા અને ભાઈઓ કાનૂની વારસદારો નથી. મને શ્રી રાયની દલીલમાં વધુ તથ્ય જોવા મળે છે કે મૃતક કુંવારા હોવાથી, ટ્રિબ્યુનલે વ્યક્તિગત ખર્ચ માટે બે તૃતીયાંશને બદલે એક તૃતીયાંશ કાપવો જોઈતો હતો.

૧૦. ગુણકની અરજી અંગે, ૨૦૦૬ની પ્રથમ અપીલ ૩૮૪૮ [ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ કાંતિલાલ વાડીલાલ કામદાર અને અન્ય] માં આજે જાહેર થયેલા મારા વિગતવાર ચુકાદાને ધ્યાનમાં રાખીને, હું અમૃત ભાનુ શાલી વિરુદ્ધ રાષ્ટ્રીય વીમા કંપની લિમિટેડના ૨૦૧૨ના એર એસસીડબલ્યુ ૩૯૦૧માં નોંધાયેલા કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને અનુસરવાનો પ્રસ્તાવ કરું છું: ૨૦૧૨ ACJ ૨૦૦૨ SC, જેમાં ફરરા ૧૭ માં, સુપ્રીમ કોર્ટે વળતરની આકારણીમાં દાવેદારની વયની સુસંગતતા અંગે નીચેના અવલોકનો કર્યા હતા:—

“૧૭. ગુણકની પસંદગી મૃતકની ઉંમર પર આધારિત હોય છે, આશ્રિતની ઉંમર પર નહીં. મૃતકના સંજ્યાબંધ આશ્રિતો હોઈ શકે છે જેમની ઉંમર અલગ હોઈ શકે છે અને તેથી, આશ્રિતોની ઉંમરને વળતરની ગણતરી સાથે કોઈ સંબંધ નથી.

[મારા દ્વારા ભાર આપવામાં આવેલ]

૧૦.૧ તેથી, હું મૃતકની સંભવિત આવકમાંથી એક તૃતિયાંશ કપાત કરવાનો પ્રસ્તાવ કરું છું અને તેમાં ૧૮ નો ગુણક લાગુ કરીને, $[૨૨,૫૦૦ - ૧૧,૨૫૦ = ૧૧,૨૫૦ \times ૧૮ = ૩.૨૨૯૫૦૦]$ વર્મા (ઉપરોક્ત) ના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટના નિર્ણયને પગલે, હું પણ રૂ. ૨૦,૦૦૦/- નો પુરસ્કાર પરંપરાગત હેડ હેઠળ આપવાનો ઇરાદો ધરાવું છું. આમ, હું ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા ચુકાદામાં ફેરફાર કરું છું અને નીચેની રકમ ચૂકવું છું:

રૂ. ૨,૦૨,૫૦૦-૦૦ નિર્ભરતાનું ભુક્ષાન

રૂ. ૨૦,૦૦૦-૦૦ પરંપરાગત રકમ

રૂ. ૨,૨૨,૫૦૦-૦૦ કુલ

૧૦.૨ ટ્રિબ્યુનલે રૂ. ૧,૦૩,૦૦૦ ની રકમ જાહેર કર્યા પછી, આમ, દાવો-અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી ૩૧ ડિસેમ્બર ૧૯૯૯ સુધી વાર્ષિક ૧૨ ટકાના

દરે વ્યાજ સાથે રૂ. ૧,૧૯,૫૦૦-૦૦ની રકમ વધારવામાં આવી છે અને ત્યારબાદ, ૧/૧/૨૦૦૦ થી વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૯ ટકાના દરે ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા આપવામાં આવેલી રકમના સંદર્ભમાં પણ એવું માનવામાં આવે છે કે દાવેદારો દાવો-અરજી દાખલ કરવાની તારીખથી ૩૧ ડિસેમ્બર, ૧૯૯૯ સુધી વાર્ષિક ૧૨ ટકાના દરે અને ૧/૧/૨૦૦૦ થી વસૂલાત સુધી વાર્ષિક ૯ ટકાના દરે વ્યાજ મેળવવા માટે હકદાર છે.

૧૦.૩ રેકૉર્ડ્સ પરથી એવું લાગે છે કે દાવા ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ દાવેદારોએ કુલ રૂ. ૩,૨૩,૦૦૦-૦૦ નો દાવો કર્યો છે અને ઉપર જણાવ્યા મુજબ ટ્રિબ્યુનલે રૂ. ૧,૦૩,૦૦૦-ની રકમનો ચુકાદો આપ્યો છે. આ અપીલમાં દાવેદારોએ અપીલમાં તેમના દાવાને રૂ. ૫૦,૦૦૦/- સુધી મર્યાદિત કર્યો છે. એ. આઈ. આર. ૨૦૦૩ એસ. સી. ૬૭૪ માં નોંધાયેલા નાગપ્પા વિરુદ્ધ ગુરુદયાળ સિંહના કેસમાં સુપ્રીમ કોર્ટે આપેલા ચુકાદા મુજબ, દાવો ટ્રિબ્યુનલ/અદાલતો માટે દાવો કરવામાં આવ્યો છે તેના કરતાં વધુ વળતર આપવા માટે કોઈ પ્રતિબંધ નથી, ખાસ કરીને જ્યારે રેકૉર્ડ પર લાવવામાં આવેલા પુરાવા આવા ચુકાદાને પસાર કરવા માટે પૂરતા હોય. આવા સંજોગોમાં, હું ₹ ૨,૨૨,૫૦૦-૦૦ નો એવોર્ડ જાળવી રાખવાનો પ્રસ્તાવ કરું છું, જેમાં અપીલમાં દાવો ₹ ૫૦,૦૦૦/- સુધી મર્યાદિત હોવા છતાં એવોર્ડમાં ₹ ૧,૧૯,૫૦૦-૦૦ નો વધારો કરવામાં આવે છે અને તે મુજબ કોર્ટ ફી ચૂકવવામાં આવી હતી. તેથી, અપીલકર્તાઓને આજથી ત્રણ

અઠવાડિયાની અંદર આ અદાલત સમક્ષ ૬૯,૫૦૦ રૂપિયા પર વધારાની અદાલતી ફી ચૂકવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે.

૧૦.૪ અપીલકર્તા-વીમા કંપનીને આજથી બે મહિનાની અંદર વળતર અને વ્યાજની વધેલી રકમ ટ્રિબ્યુનલ સમક્ષ જમા કરાવવાનો નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે, અને તે પછી ટૂંક સમયમાં, ટ્રિબ્યુનલ યોગ્ય ચકાસણી પછી, ચુકવણીકારના ખાતાના ચેક દ્વારા દાવેદાર નંબર ૨ ને રકમની વહેંચણી કરશે.

૧૦.૫ અપીલને તે મુજબ મંજૂરી આપવામાં આવે છે.ખર્ચ માટે કોઈ ઓર્ડર નથી.

સહી/-

(મુખ્ય ન્યાયાધીશ ભાસ્કર ભટ્ટાચાર્ય)

વિષય :

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official

purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.